

Vaalitoimitsijoiden määrääminen yleisiin ennakkoäänestyspaikkoihin ja kotiaänestyskseen sekä ennakkoäänestysasiakirjojen käsittelijät ja ääntenlaskijat vuoden 2025 alue- ja kuntavaaleissa

VD/1225/00.00.00.00/2025

EP/LK

Vaalilain (714/1998) 17 §:n mukaan kunnan keskusvaalilautakunta määrää vaalitoimitsijat kunnassa sijaitseviin yleisiin ennakkoäänestyspaikkoihin ja kotiaänestyskseen. Määräys vaalitoimitsijaksi on oikeusministeriön ohjeiden mukaan annettava kirjallisesti.

Kaupunginhallituksen 2.12.2024 § 8 päättämät ennakkoäänestyspaikat ovat Hakunilan kirjasto, Hämeenkyllän K-supermarket, Kauppakeskus Jumbo, Kaupunkikulttuurikeskus Mosaiikki, Koivukylän kirjasto, K-Supermarket Yliveto, Länsimäen kirjasto, Martinlaakson kirjasto, Ammattikorkeakoulu Metropolia/ Myyrmäen kampus, Monitoimikeskus Lumo, Myyrmäen kirjasto, Tammiston K-Citymarket, Vantaa-info ja Kirjastoauto (ns. vaalibussi), joka pysähtyy yhteensä 45:ssä eri paikassa. Yleisiä ennakkoäänestyspaikkoja on yhteensä 14.

Yleisessä ennakkoäänestyspaikassa tulee olla vähintään kaksi vaalitoimitsijaa yhtä aikaa saapuvilla koko se aika, jolloin ennakkoäänestyspaikka on äänestystä varten avoinna. Samaan ennakkoäänestyspaikkaan on mahdollista ja suositeltavaa määrätä useampikin kuin kaksi vaalitoimitsijaa. Oletetun kävijämäärän perusteella ennakkoäänestyspaikassa on 3–7 vaalitoimitsijaa. Kaksikielisessä kunnassa on huomioitava myös kielitaito. Jokaisessa ennakkoäänestyspaikassa on siten vähintään yksi ruotsia puhuva toimitsija.

Kunkin yksittäisen kotiaänestyksen toimittamisesta huolehtii yksi vaalitoimitsija. Kotiaänestystä toimitettaessa läsnä on oltava myös äänestäjän hyväksymä, 18 vuotta täyttänyt todistaja. Vuoden 2024 presidentinvaalissa kotona äänesti 1. kierroksella yhteensä 278 henkilöä ja 2. kierroksella yhteensä 365 henkilöä. Europarlamenttivaaleissa kotona äänesti 160 henkilöä. Äänestyksen toimittamisesta vastasi kaikissa vuoden 2024 vaaleissa neljä paria. Kotiaänestäjien määrässä ei arvioida tapahtuvan radikaaleja muutoksia, minkä vuoksi neljä paria ehdotetaan myös alue- ja kuntavaaleihin.

Vaalitoimitsijalle ei ole vaalilaissa säädetty erityisiä kelpoisuusvaatimuksia. Vaalitoimitsijaksi siten voidaan määrätä tehtävään kykenevä 18 vuotta täyttänyt henkilö. Ehdokas tai hänen puolisonsa, lapsensa, sisaruksensa tai vanhempansa ei voi olla vaalitoimitsijana. Puolisoilla tarkoitetaan aviopuolisoita sekä avioliitonomaisissa olosuhteissa ja rekisteröidyssä parisuhteessa eläviä henkilöitä.

Vaalitoimisto on rekrytoinut alue- ja kuntavaaleihin ensisijaisesti sellaisia henkilöitä, jotka ovat toimineet aiemmissa vaaleissa vaalitoimitsijana, ja osa on alustavasti valittu hakemusten perusteella. Tarkoituksena on, että ensisijaisen tehtävän lisäksi henkilöt tarvittaessa voivat toimia myös muissa tehtävissä, jolloin sijaistaminen saadaan järjestettyä nopeasti ja joustavasti.

Keskusvaalilautakunnan ja sen apuna toimivan vaalitoimiston on koulutettava vaalitoimitsijat tehtäviinsä sekä neuvottava ja opastettava heitä ongelmatilanteissa. Tämän mukaisesti vaalitoimisto järjestää heille tarvittavan koulutuksen ja perehdyttää heidät äänioikeusrekisterin käyttöön.

Ennakkoäänestys- ja kirjeäänestysasiakirjojen käsitteleminen

Vaalilain 63 §:n mukaan kunnan keskusvaalilautakuntaan saapuneet ennakkoäänestysasiakirjat tarkastetaan vaalikuoria avaamatta kokouksissa, jotka on pidettävä siten, että vaalipäivää edeltävänä perjantaina ennen kello 19 saapuneet ennakkoäänestysasiakirjat ehditään niissä käsitellä.

Oikeusministeriön ohjeistuksen mukaan, kun tarkastettavia ennakkoäänestysasiakirjoja on paljon, keskusvaalilautakunta voi päättää, että avustava henkilökunta suorittaa ennakkoäänestysasiakirjojen valmistavan tarkastamisen keskusvaalilautakunnan käsittelyä varten. Tätä tehtävää suoritettaessa tulee vähintään kahden henkilön olla yhtä aikaa saapuvilla. Ennakkoäänestysasiakirjojen tarkastaminen tapahtuu vaalitoimiston valvonnan alaisuudessa.

Ennakkoäänestysasiakirjojen tarkastamisprosessiin kuuluu lähetekuorten avaaminen, lähetekirjeiden ja vaalikuorien lajittelu ja laskeminen äänestysalueittain sekä niiden ennakkoäänestysten merkitseminen äänioikeusrekisteriin, joita ei ole sinne merkitty jo ennakkoäänestyspaikassa. Jälkikirjattavia ääniä ovat ulkomailla annetut äänet sekä laitoksissa ja kotona annetut äänet.

Kevästä 2019 alkaen ulkomailla asuvat tai oleskelevat ovat voineet käyttää äänioikeuttaan kirjeitse äänestämällä kotonaan. Kirjeäänestysasiakirjojen tarkastamisen jälkeen keskusvaalilautakunnan on vaalisalaisuus säilyttäen avattava hyväksytyt kirjeäänestyksen vaalikuoret, leimattava niissä olevat äänestysliput ja suljettava leimatut äänestysliput vaalikuoriin.

Tarkastamis- ja hyväksymisprosessin sujuvuuden vuoksi ehdotetaan, että avustava henkilökunta hoitaa myös hyväksyttävissä olevien (selvien) äänestyslippujen leimaamisen ym. ennen keskusvaalilautakunnan lakisääteistä kokousta, jossa varsinaiset ratkaisut, kuten kaikki huomioon ottamatta jättämiset, on tehtävä. Oikeusministeriön ohjeistuksen mukaan kirjeäänestysasiakirjoja käsiteltäessä tulee läsnä olla neljä henkilöä siten, että yksi henkilöistä on keskusvaalilautakunnan sihteeri.

Ääntenlaskijat

Vaalilain 84 §:n mukaan ennakkoäänestyksessä ja kirjeäänestyksessä annettujen äänestyslippujen laskennasta sekä vaalipäivän äänestyksessä annettujen äänestyslippujen tarkastuslaskennasta huolehtii alue- ja kuntavaaleissa kunnan keskusvaalilautakunta. Koska Vantaa on yksi Suomen suurimmista kunnista ja ääniä annetaan hyvin paljon, tarvitsee keskusvaalilautakunta kuitenkin avustavaa henkilöstöä tehtävästään suoriutumiseen. Tarkastuslaskenta sekä ennakkoäänenten alustava laskenta suoritetaan keskusvaalilautakunnan kokouksen aikana lautakunnan valvonnassa. Avustava henkilökunta esitetään nimettäväksi liitteen mukaisesti.

Keskusvaalilautakunta 19.2.2025 § 7

Keskusvaalilautakunnan sihteerin esitys:

Päätetään vuoden 2025 alue- ja kuntavaaleihin

- a) määrätä liitteen mukaisesti yleisten ennakkoäänestyspaikkojen vaalitoimitsijat ja kotiäänestyksen vaalitoimitsijat,
- b) valtuuttaa liitteen mukaisesti avustava henkilökunta käsittelemään ennakkoäänestysasiakirjat,
- c) valtuuttaa keskusvaalilautakunnan sihteeri ja sijaisensa käsittelemään kirjeäänestysasiakirjat oikeusministeriön vaaliohjeissa erikseen ohjeistamalla tavalla sekä

- d) nimetä liitteen mukaisesti avustava henkilökunta tarkastuslaskentaan ja ennakkoäänien alustavaan laskentaan.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:

- Vaalitoimitsijat ja ennakkoäänestysasiakirjojen käsittelijät alue- ja kuntavaaleissa 2025 (sisältää henkilötietoja)
- Ääntenlaskijat alue- ja kuntavaaleissa 2025 (sisältää henkilötietoja)

Täytäntöönpano: Vaalitoimisto

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus (kohta a)
3.3. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto (kohdat b–d)

Lisätiedot:

Keskusvaalilautakunnan sihteeri Ella Pauna
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)